

Klasa: dwuliścienne (*Magnoliopsida*)
Rodzina: jasnotowate (*Lamiaceae*), dawniej wargowe (*Labiatae*)
Nazwy ludowe: badył, koci pysk, konopka

Opis rośliny

- **Pokrój** – w zależności od podłoża poszczególne rośliny osiągają wysokość od 10 do 100 cm. Roślina od dołu rozkrzewiona z wydłużonymi blaszkami liściowymi, cała pokryta włoskami.
- **Roślina młoda (siewka)** – łodyżka podliścieniowa czerwono nabiegła, obła, na ga wysokości 35–40 mm i średnicy około 1–2 mm. Liścienie zielone, nagie, lekko owalne, z płytkim wcięciem na wierzchołku, w nasadzie strzałkowate z uszkami, długości 9 mm i szerokości 7 mm. Na łodyżce pod liścieniami czasami występują drobne włoski. Ogonki cienkie, wydłużone, z długimi białymi włoskami. Odcinek nad liścieniami wyraźny, w trakcie wzrostu siewki wydłużający się. Międzywęźła czteroboczne, pokryte białymi włoskami. Blaszki liściowe pierwszych liści eliptyczne, wydłużone, karbowane lub jajowate, piłkowane. Owłosione ogonki krótsze od blaszek liściowych. Wyraźne, pierzastoułożone nerwy.
- **Roślina dorosła** – łodyga gałęzista, w węzłach zgrubiała, pokryta szczeci niastymi włosami, w górze ogruczolona. Liście właściwe na krzyż naprze ciwległe, w zarysie jajowate, lekko wydłużone, na szczycie zaostrome, miętko owłosione, ząbkowane (z każdej strony na ogół 9–10 ząbków). Nibyokółki w kątach górnych liści składają się przeważnie z siedmiu wargo wych kwiatów długości 1–2,2 mm o zmiennej barwie korony – począwszy od białych, przez kremowe, różowe, liliowe, do purpurowych. Górna i dol na warga z szerokim, żółto-purpurowo obrzeżonym jęczyzkiem. Kielich o długich, sztydlastych ząbkach, trochę krótszy od rurki korony. Owocem jest okrągławojajowata rozłupka długości 2,7–3,8 mm, szerokości 2–2,5 mm i grubości 1,2–1,3 mm, ciemnoszara z marmurkowatym dese niem, łatwo się wysypująca z kielichów. Dość drobny palowy korzeń z liczn ymi korzonkami bocznymi.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wschody												
Kwitnienie												

Rozwój

Roślina jednoroczna, jara, wschodzi przez całą wiosnę. Wytwarza do 200–300 na sion, które mogą długo tkwić w glebie, czekając na warunki sprzyjające rozwo jowi. Optymalna temperatura wschodów to 13°C, ale rośliny kielkują już od 2°C.

Występowanie

Gatunek pospolity w całym kraju, licznie występuje w Karpatach i Sudetach oraz na Pomorzu. Najbardziej lubi stanowiska gleb gliniastych i lżejszych próchnicz nych o wysokim poziomie wód gruntowych. Intensywniej się rozwija na żyznych stanowiskach zasobnych w azot. Cieniolubny.

Szkodliwość

Chwast najczęściej spotykany w zbożach, lninie, kukurydzy, okopowych oraz w ogrodach i sadach. Konkurencyjny tylko w przypadku masowego występowania, utrudnia zbiór zbóż. Z powodu swoich ostrych owocostanów jest bardzo nie przyjemny w dotyku. Roślina trująca.

Progi szkodliwości

Nie opracowano. Uważa się, że gatunek ten jest bardziej szkodliwy niż poziew nik polny.

Metody zwalczania

Wprowadzanie do płodozmianu okopowych i ich staranne uprawianie. Wynisz czanie na przyległych nieużytkach przed owocowaniem. Chwast podatny na działanie wielu doglebowych i nalistnych herbicydów.

